
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

התגבשותה של ספרות יידיש החדשה - א - 18871

תאריך עדכון אחרון 09-03-2017

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: יידיש

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: יידיש

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' דוד רוסקיס

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: David.Roskies@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ב 12:00-14:00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

דער אויפֿקום פֿון דער ייִדישער ליטעראַטור אויפֿן פֿאָן פֿון דער מיזרח-אײראָפּעִישער רײדשפראַך, פֿון שמועס-זשאַנערס וואָס האָבן ביז אַהער געלעבט בלויז בעל-פה, און פֿון נײע שפראַך-אידעאָלאָגיעס; דער צווישנאַנד פֿון אײגנס און פֿרעמדס אין דער ייִדישער פראַזע, פאָעזיע און קאָמעדיע; דער אַפּרופֿ אויף נײע עסטעטישע ריכטונגען.

מטרות הקורס:

- קורס זה הינו חלק ראשון של סקירת תולדות ספרות היידיש החדשה. זהו קורס חובה לכל התלמידים בתכנית הבין-אוניברסיטאית לתואר שני בלימודי יידיש. מטרותיו הינן:
1. להעניק לתלמידים היכרות עם ההתפתחויות ההיסטוריות והסוגיות של ספרות יידיש בשנים 1800-1914.
 2. לחשוף את התלמידים לקריאת מקורות ראשוניים ביידיש.
 3. לערוך לתלמידים היכרות ראשונית עם מחקר רלוונטי על אודות ספרות יידיש.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. לקרוא יצירות ספרות ביידיש, אף הקשות ביניהן, בסיוע מילון.
2. לזהות את מאפייניה הסגנוניים והצורניים המרכזיים של ספרות יידיש משלהי המאה ה-19 ותחילת המאה ה-20.
3. למקם את עבודתם בזרמים העכשוויים של מחקר ספרות יידיש.

דרישות נוכחות (%) :

נוכחות חובה; הצגה בעל-פה (10%); עבודת אמצע סמסטר באורך 5-8 עמ' (30%), מבחן בית (60%).

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה והשתתפות פעילה של התלמידים, קריאת טקסטים וניתוחם.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

סוגות השיר העממי, השיר המשכלי, הסיפור החסידי, הקומדיה המשכילית, הפרסונה "מנדלי", רומן החינוך, האפוס ההיתולי, בין פרץ לשלום-עליכם, הריאליזם הביקורתי, המונולוג, התלוש, הבעל-גוף, הסיפור הסימבוליסטי, הנובילה האימפרסיוניסטי.

חומר חובה לקריאה:

נח פּרילוצקי, "רעליגיעזישע און יום־טוב־דיקע [לידער], "זז' ג-ט. אַלע וואַסערלעך פֿליסן אַוועק, איידער איך לייג מיך שלאָפֿן,

מיכל גארדאָן - די שטיפּמוטער, וועלוול זבאַרזשער -דאָס גוטע קעפל, אליקום צונזער - די בלום
ר' נחמן בראַסלעווער, הקדמה אויף טישט, מעשה מחכם ותם (1809)
שלום-יעקבֿ אַבראַמאָוויטש, .
שלום-יעקבֿ אַבראַמאָוויטש, פֿישקע דער קרומער (1888)
שלום-עליכם, דאָס מעסערל (אַ מעשה פֿאַר ייִדישע קינדער) (1888, 1903)
י.ל. פּרץ, מאַניש (1888, 1892),.

י.ל. פּרץ, בילדער פֿון אַ פּראָווינץ-רייזע, (1891).
יעקבֿ גארדין - גאָט, מענטש און טייוול: דראַמע איר פיר אַקטן מיט אַ פּראָלאָג (1900) (נ"י: די
אינטערנאַציאָנאַלע ביבליאטעק, 1903).
אַלע ווערק פֿון שלום-עליכם (בוענאָס אַירעס, 1952-1959), ב' 10: אייזנבאן-געשיכטעס, זז' 11-12,
34-49, 55-69, 83-101, 125-140, 209-207
י.ל. פּרץ, צווישן צוויי בערג (1900),
שלום-עליכם, דאָס טעפל (1901),
ה.ד. נאָמבערג, די רעוויזיע פֿון פּרצעס שאַפֿן (1928),
י.ל. פּרץ, מעשיות 1903
הירש-דוד נאָמבערג, פֿליגלמאַן (1905), שוויג, שוועסטער! (1911),
שלום אַש, דאָס קוילער-געסל (1905-1907)
א.מ. וויסענבערג, אַ טאַטע מיט בנים (1908),
דער נסתר, פּויליש (1908), אַ מעשה מיט אַ נזיר און מיט אַ ציגעלע (1913)
דוד בערגעלסאָן, אַרום וואַקזאַל (1909),
רות ווייס, סטיל און פּאָליטיק ביי דוד בערגעלסאָן, יוגנטרוף 15-16 (1968):
י.ל. פּרץ, ביי נאַכט אויפֿן אַלטן מאַרק (1915)

חומר לקריאה נוספת:

שמואל ורסס, "מלשון אל לשון בסיפורי מעשיות של ר' נחמן מברסלב",
מאיר ווינער, "די ראָל פֿון שאַבלאַנישער פֿראַזעאָלאָגיע אין דער ליטעראַטור פֿון דער השכלה,"
(ת"א: האוניברסיטה הפתוחה, תש"ס), פרק 3.
Jeffrey Fleck, "Mendele in Pieces," *Prooftexts* 3:2 (1983): 169-99.
Ruth R. Wisse, *The Schlemiel as Modern Hero* (Chicago: Chicago University Press,
1971), chap. 2.
חנא שמרוק, "שלום-עליכם וראשיתה של ספרות הילדים המודרנית בידיש",
Marc Caplan, "The Fragmentation of Narrative Perspective in Y. L. Peretz's *Bilder
fun a Provints-Rayze*," *Jewish Social Studies* 14 (2007): 63-88.
דן מירון, "קדרה קטנה רותחת: קריאה במונולוג 'הקדרה'",
מתי מגד, "מבוא" הירש דוד נומברג, סיפורים (י"ם, 1969), עמ' 1-39.
Janet Hadda, *Passionate Women, Passive Men: Suicide in Yiddish Literature* 1988).
Kenneth Moss, *Jewish Culture Between Renaissance and Decadence: Literarische
Monatsschriften and Its Critical Reception*, *Jewish Social Studies* (2001)
מ. מעזשעריצקי, "פֿישקע דער קרומער (סטיל און קאָמפּאָזיציע)," די רויטע וועלט (דעצעמבער
1927): 128-104.
אברהם נוברשטרן, קסם הדמדומים: אפוקליפסה ומשיחיות בספרות יידיש' עמ' 60-86

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 60 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 30 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 10 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: